

smlouva, pokud byla uzavřena mezi žalovaným jako prodátelem a oběma žalujícími manželi jako kupujícími, jest platnou, poněvadž ji uzavřela také žalobkyně Anna Š-ová, nevědouc o tom, že její manžel a žalovaný měli úmysl, uzavřítí kupní smlouvu jen na oko, a poněvadž písemnou kupní smlouvu bez výhrady vlastnoručně podepsala. Úsudek ten odůvodňuje odvolací soud tím, že oba žalobci podle obsahu písemné smlouvy koupili dům jako nedělitelný celek, takže se dům měl státi jejich vlastnictvím rovným ideelným dílem. Než tento názor odvolacího soudu není správný. Právě proto, že podle obsahu kupní smlouvy žalující manželé Š-ovi koupili dům jako jednotný celek, stala se smlouva celá, tedy i ohledně druhé kupující, Anny Š-ové, nicotnou, ana byla nicotnou co do spolukupujícího žalobce Jaroslava Š-a. Tato nicotnost nemohla býti zhojena ani pozdějším právním jednáním žalobkyně Anny Š-ové. Byla-li celá kupní smlouva nicotnou z důvodu § 916 obč. zák., není potřebí, obíratí se otázkou, zda právní jednání žalobkyně Anny Š-ové jinak bylo platné, aniž potřebí vypořádati se s dovolacími důvody, jimiž žalobci napadají právní úsudek odvolacího soudu o platnosti smlouvy uzavřené žalobkyní Annou Š-ovou podepsáním písemné smlouvy. Právní názor soudu prvé stolice, že i za předpokladu nicotnosti kupní smlouvy žaloba o neplatnost smlouvy a knihovních vkladů na jejím základě učiněných byla by předčasnou, poněvadž smlouva tato i s příslušnými knihovními zápisy měla podle nesporné vůle smluvních stran míti platnost nejméně 10 let, není správný, neboť nicotnost smlouvy se vztahuje i na ono časové omezení účinnosti kupní smlouvy, které proto nepřekáží nároku na uplatnění neplatnosti smlouvy a knihovních zápisů před uplynutím oněch deseti let. Dovolání jest tudíž důvodné. Bylo mu vyhověno a uznáno podle žalobní prosby, než jen potud, pokud neplatnost kupní smlouvy ve svých právních důsledcích týká se smluvních stran, nikoliv však i pokud nabyli z nicotné smlouvy práv Anna B-ová a nezletilý František B. Tito neúčastnili se sporu, rozsudek nemůže tudíž podle § 411 c. ř. s. účasten býti právní moci ohledně nich, pokud se týče zřízení doživotního bezplatného užívání bytu pro Annu B-ovou a zřízení práva předkupního pro nezletilého Františka B-a spornou kupní smlouvou. Zůstává jí tudíž netknuta ona práva a jejich knihovní vklad; dovolání v těchto směrech není proto důvodné.

Čís. 9558.

Z několika námitek žalovaného jest vždy především rozhodovati o té, jejíž důvodnost by činila ostatní námítky bezpředmětnými. Tak jest tomu i při námítce nedostatku oprávnění k žalobě.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1930, Rv II 370/29.).

Žalobu o vrácení přeplatků nájemného oba nižší soudu zamítly. Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by po případném dalším jednání znovu rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Ve věci nelze rozhodnouti, protože nebylo ani v první ani v druhé stolici zjišťováno, zda jsou tu přeplatky a v jaké výši. Přes to byla věc vrácena podle § 510 c. ř. s. jen do druhé stolice, a to proto, že první soud neuznal za důvodnou námitku nedostatku aktivního oprávnění žalobcova. Žalovaný nemaje možnost napadnouti rozsudek jemu ve věci příznivý — aspoň v odvolacím sdělení trvá na tom, že ani aktivní oprávnění žalobcovo není dáno. Odvolací soud tuto otázku neřešil, takže není ještě právoplatně rozhodnuta. Podle zásady procesní hospodárnosti jest z několika námitek žalovaného vždy především rozhodovati o té, jejíž důvodnost by činila ostatní námitky bezpředmětnými. Tak tomu jest i při námitce nedostatku aktivního oprávnění, t. j. nedostatku oprávnění určité osoby, která vystupuje jako žalobce, domáhati se pro sebe žalobního nároku, neboť kdyby tato námitka byla oprávněna, staly by se zbytečnými námitky proti samotnému nároku. Teprve podle toho, jak odvolací soud v této otázce rozhodne, bude moci uvážiti, jak dále postupovati ve věci.

Čís. 9559.

Smlouva o prodeji losů na splátky (zákon ze dne 30. června 1878, čís. 90. ř. zák.) není nezávazná (nicotná) již proto, že byla uzavřena prostřednictvím cestujících agentů. Na tom nebylo nic změněno zákonem o podomním obchodě ze dne 4. května 1926, čís. 87 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1930, Rv II 403/29.).

Žalovaní koupili od žalující firmy losy na splátky. Proti žalobě o zapravení dlužných splátek namítli žalovaní, že smlouva o koupi losů byla neplatná, byvši uzavřena cestujícím agentem a namítli započtením vzájemnou pohledávku na vrácení zapravených již losových splátek. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** neuznal žalobní nárok důvodem po právu, pohledávku namítanou započtením uznal za pravou a žalobu zamítl. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby, neuznav vzájemnou pohledávku za pravou. **D ů v o d y** Protože žalovaní u odvolacího roku přiznali, že žalované částky byly splatné, kdyby smlouva byla platná, a proti platnosti smlouvy namítali jen, že byla uzavřena proti zákazu zákona cestujícími agenty, jest se zabývati jen otázkou, zda jest neplatnost smlouvy odůvodněna tím, že byla uzavřena cestujícími agenty, kterážto skutečnost není sporná. První soudce k této otázce přisvědčuje, odvolává se na zákon ze dne 30. června 1878, čís. 90 ř. zák., podle něhož losový obchod, jak byl uzavřen v souzeném případě, nemůže býti uzavřen prostřednictvím cestujících agentů (§ 4.), a na zákon o podomním obchodu ze dne 4. května 1926, čís. 87 sb. z. a n., jenž v § 10 (2) z podomního obchodu vylučuje losy a kromě toho v § 13 výslovně ještě splátkové obchody s losy, k čemuž se podotýká, že tu jde skutečně o obchod splátkový. Odvolací soud nesdílí právní názor napadeného rozsudku, zastává stanovisko, že jest rozeznávati mezi případy, v nichž zákon výslovně zakazuje smlouvu určitého druhu, a případy, v nichž zakazuje jen jistý způsob uzavření smluv. V tomto